

Vážení priatelia, v oktáve modlitieb za zosnulých sme si mohli vypočuť niekoľko príhovorov Svätého Otca a byť svedkami jeho modlitieb za duše v očistci. K spoločnej modlitbe však vyzval aj účastníkov generálnej audiencie, a to za ťažko chorú jedenapoločnú Noemi, ktorú navštívil tesne predtým. Pevný postoj pápeža Františka voči obchodovaniu s ľuďmi sa odrazil v konferencii, konanej vo Vatikáne v prvých novembrových dňoch. Pripravovaná synoda o rodine, ktorú už bližšie predstavili na tlačovej konferencii, je zas dôkazom otcovskej starostlivosti pápeža o rodiny. V budúcom čísle vám prinesieme už aj správu z otvorenia slovenskej výstavy vo Vatikánskych múzeách „*Sv. Cyril a Metod, patróni Európy*“, ktoré sa uskutoční 12. novembra o 18.30.

sr. Jaroslava Kochjarová CJ, redaktorka

Pápež František pred „Anjel Pána“ v deň slávnosti Všetkých svätých

V deň slávnosti Všetkých svätých v piatok 1. novembra 2013 sa Svätý Otec prihovril napoludnie veriacim z okna Apoštolského paláca. Potom sa pomodlil s nimi Anjel Pána, modlitbu za duše v očistci a pozdravil účastníkov *Behu svätých*.

„Drahí bratia a sestry, dobrý deň! Sviatok Všetkých svätých, ktorý dnes slávime, nám pripomína, že cieľom našej existencie nie je smrť, ale je ním raj! Píše to apoštol Ján: «Ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je» (1 Jn 3,2).

Svätí, Boží priatelia, nás ubezpečujú, že tento prísľub nás neklame. Vo svojom pozemskom živote totiž prežívali hlboké spoločenstvo s Bohom. V tvárach najmenších a opovrhovaných bratov videli tvár Boha, a teraz na ňu hľadajú tvárou v tvár v kráse jeho slávy. Svätí nie sú nadľuďmi, ani sa nenarodili ako dokonalí. Sú ako my, ako každý z nás. Sú

to ľudia, ktorí skôr než dosiahli nebeskú slávu, žili normálny život, s radosťami a bolesťami, námahami a nádejami. Čo ale zmenilo ich život? Keď spoznali Božiu lásku, nasledovali ho s celým srdcom bez kladení si podmienok či pokrytectva, svoj život vynaložili na službu druhým, znášali utrpenia a protivenstvá bez nenávisti a na zlo odpovedali dobrom, šíriac radosť a pokoj. Toto je život svätých: oni si z lásky k Bohu vo svojom živote nevyhradzovali žiadne podmienky, neboli pokrytcami, svoj život vložili do služby druhým, aby slúžili bližným, a pretrpeli mnoho strádania, avšak bez nenávisti. Svätí neprechovávali nenávisť. Pretože, ale toto dobre pochopte, láska je z Boha, no od koho pochádza nenávisť? Pochádza nenávisť od Boha? Nie, pochádza od diavla! A svätí sa od diavla dištancovali.

Svätý Otec na cintoríne Campo Verano: Nádej, ktorá nesklame

V predvečer Spomienky na všetkých verných zosnulých slávil pápež František svätú omšu na rímskom cintoríne Campo Verano, ktorý sa nachádza neďaleko Baziliky sv. Vavrinca. Po nej sa pomodlil za duše v očistci a požehnal hroby.

Eucharistická slávnosť sa začala o 16. hodine, za účasti veľkého počtu veriacich. S pápežom koncelebrovali vikár pre Rímsku diecézu kardinál Agostino Vallini, vikárov zástupca arcibiskup Filippo Iannone a ďalší pomocní biskupi, spolu so správcom Farnosti sv. Vavrinca za hradbami pátrom Armandom Ambrosim. Svätý Otec sa v homílii prihovoril prítomným týmito slovami: „Teraz, pred západom slnka, stretávame sa na tomto cintoríne a premýšľame o našej budúcnosti, myslíme na tých, ktorí už odišli, predišli nás v živote a sú u Pána. Taká krásna je vízia neba, ktorú sme počuli v prvom čítaní: Pán Boh, krása, dobrotá, pravda, nežnosť, plná láska. Toto všetko nás čaká. Tí, ktorí nás predišli a zomreli v Pánovi sú tam. Títo ozrejmujú, že boli spasení nie pre svoje skutky – hoci vykonali dobré skutky – ale sú spasení Pánom: *«Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi!»* (Zjv 7, 10). Je to on, kto nás zachraňuje, je to on, kto nás na konci nášho života privádza za ruku ako otec do toho neba, kde sú naši predkovia.“

VIAC

Pápež sa modlil za duše svojich zosnulých predchodcov

V deň Spomienky na všetkých zosnulých veriacich sa v podvečerných hodinách Svätý Otec v krypte pod Vatikánskou bazilikou pomodlil za duše zosnulých pápežov. Návšteva hrobov jeho zosnulých predchodcov mala súkromný charakter. Z pápežov minulého storočia sú v krypte pod bazilikou pochovaní Benedikt XV., Pius XI., Pius XII., Pavol VI. a Ján Pavol I. Telesné pozostatky blahoslavených pápežov Jána XXIII. a Jána Pavla II. sa nachádzajú priamo v Bazilike sv. Petra. Pápež František si už 1. apríla toto roku, krátko po svojom zvolení, osobitne uctil miesto pochovania svätého Petra, keď navštívil Vatikánsku nekropolu.

Svätý Otec v nedeľnom príhovore pred Anjel Pána

Aj v nedeľu 3. novembra 2013 sa pápež František objavil napoludnie v okne svojej pracovne a prihovoril sa pútnikom na námestí. Po modlitbe Anjel Pána pridal prosbu za duše zosnulých a udelil všetkým svoje apoštolské požehnanie.

Drahí bratia a sestry, dobrý deň! Úsek z Lukášovho evanjelia na dnešnú nedeľu nám ukazuje Ježiša, ktorý na svojej ceste smerom k Jeruzalemu vstupuje do mesta Jericha. Je to posledná etapa tej cesty, v ktorej je zhrnutý zmysel celého Ježišovho života, zasväteného hľadaniu a záchrane oviec, stratených z domu Izraela. Čím viac sa však

putovanie blíži k cieľu, tým viac sa okolo Ježiša sťahuje slučka nepriateľstva. Napriek tomu sa v Jerichu udeje jedna z najradostnejších udalostí z podania sv. Lukáša: obrátenie Zacheja. VIAC

Homília pápeža zo svätej omše za zosnulých kardinálov a biskupov

Muži oddaní svojmu povolaniu a službe Cirkvi – týmito slovami označil pápež

František kardinálov a biskupov, ktorí zomreli v uplynulom roku. Za nich slávil 4. novembra svätú omšu v Bazilike sv. Petra.

„V duchovnej atmosfére mesiaca novembra, poznačenej spomienkou na zosnulých veriacich, si spomíname na bratov kardinálov a biskupov, ktorí sa vrátili do Otcovho domu v priebehu tohto roku.

Sláviam za nich túto eucharistiu prosíme Pána, aby im udelil nebeskú odmenu, ktorá je sľúbená dobrým a verným sluhom. Počuli sme slová sv. Pavla: *«Som si istý, že ani smrť ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi»* (Rim 8, 38-39). Apoštol hovorí o Božej láske ako o najhlbšom, neprekonateľnom dôvode kresťanskej dôvery a nádeje.“ VIAC

Generálna audiencia pápeža Františka v stredu 6. novembra

Slovami hymnu svätého Pavla (1 Kor 13) sa začala stredajšia generálna audiencia na Námestí sv. Petra. V slnečnom, no už výrazne jesennom počasí Svätý Otec nenechal veriacich dlho čakať a svoju **katechézu** začal o 10.15, v štvrtýhodinovom predstihu.

Opäť ju zameral na Cirkev ako spoločenstvo svätých. Kým minulý týždeň vysvetlil prvý aspekt tohto článku viery ako spoločenstvo medzi svätými osobami, t. j. medzi veriacimi, tentoraz sa zameral na spoločenstvo Cirkvi ako

účasť na svätých veciach, na duchovných dobrách: *„Tieto dva aspekty sú navzájom úzko prepojené. V skutočnosti spoločenstvo medzi kresťanmi rastie prostredníctvom účasti na duchovných dobrách. Za ne považujeme osobitne sviatosti, charizmy a lásku,“* povedal Svätý Otec. Vychádzajúc z Katechizmu Katolíckej cirkvi Svätý Otec túto myšlienku ďalej rozvinul. Vysvetlil význam každého z týchto troch duchovných dohier pre život a rast spoločenstva Cirkvi: sviatostí, chariziem a lásky. Osobitný dôraz položil práve na lásku, bez ktorej je človek vnútorne prázdny, aj keby mal iné vynikajúce schopnosti. Na záver katechézy pápež František vyzval prítomných, aby vykonali skutok lásky.

Podelil sa s nimi so zážitkom, keď sa pred audienciou stretol s malým dievčatkom trpiacim ťažkou chorobou a jeho rodičmi. Vo chvíli ticha sa tak všetci pútnici na námestí pripojili k Svätému Otcovi v modlitbe za jedenapolročnú Noemi. VIAC

Príprava budúcoročnej biskupskej synody o rodine a evanjelizácii

Ako je známe, pápež František zvolal 9. októbra tohto roku zasadnutie synody o rodine. Členovia Riadnej rady synody zostavili tzv. *Prípravný dokument*. Ten bol v pondelok 5. novembra predstavený na tlačovej konferencii vo Vatikáne.

V Tlačovom stredisku Svätej stolice 5. novembra 2013 oficiálne predstavili tzv. *Prípravný dokument* budúcoročnej biskupskej synody, ktorá bude venovaná rodinnej

pastorácii z pohľadu evanjelizácie. Dokument hovorí o naliehavosti aktuálnych problémov týkajúcich sa rodiny, pričom stručne uvádza základné biblické a doktrínálne citácie k tejto problematike. Obsahuje aj dotazník, ktorý zisťuje konkrétnu situáciu v teréne, čiže na úrovni miestnej cirkvi, v diecézach a farnostiach. Dotazník je rozčlenený do deviatich okruhov. Pýta sa na úroveň rodinnej katechézy, na výskyt niektorých zložitých situácií manželov a pastoračnú prax v týchto situáciách. Otázky zisťujú

pastoračnú situáciu pokrstených, ktorí žijú v nesviatostnom manželstve a tiež aj dvojíc rovnakého pohlavia.

VIAC

Pápež zvolal na február konzistórium pre kreovanie nových kardinálov

Svätá stolica 31. októbra informovala o rozhodnutí pápeža Františka zvolať na 22. februára 2014 konzistórium pre kreovanie nových kardinálov. Stane sa tak pri príležitosti sviatku Katedry sv. Petra.

Ako informoval riaditeľ Tlačového strediska Svätej stolice páter Federico Lombardi, termín, o ktorom Svätý Otec informoval už začiatkom októbra Radu kardinálov (na jej zasadnutí 1. - 3. októbra) a Generálny sekretariát Biskupskej synody (na jeho zasadnutí 7. - 8. októbra), bol zverejnený s cieľom uľahčiť plánovanie ďalších stretnutí, na ktorých sa zúčastňujú kardináli z rôznych častí sveta. Je dokonca pravdepodobné, hovorí páter Lombardi, že pápež chce, ako pri iných príležitostiach urobili jeho predchodcovia, zvolať zasadnutie kolégia kardinálov ešte pred konzistóriom.

VIAC

Svätý Otec schválil štyri dekréty kandidátov blahorečenia

Pápež František pri stretnutí s prefektom Kongregácie pre kauzy svätých, kardinálom Angelom Amatom dňa 31. októbra schválil štyri dekréty kandidátov blahorečenia. Ide o jeden dekrét o mučeníctve a tri o hrdinských cnostiach.

Mučeníctvo pre vieru podstúpil Boží služobník Anton Durcovici, biskup rumunskej diecézy Jaši. Narodil sa v roku 1888 v rakúskom Altenburgu a vo väzení Sighet v Bukurešti bol zabitý pre vieru 10. decembra 1951. Hrdinské cnosti boli priznané trom členkám rehoľných kongregácií, pôvodom z Írska, USA a Talianska. Božia služobníčka Onoria „Nano“ Nagle, rehoľným menom Jana od Boha, sa narodila v Írsku, v Ballygriffine pri Corku, v r. 1718. Stala sa zakladateľkou Kongregácie Sestier Obetovania Prebl. Panny Márie. Zomrela 26. apríla 1784 v Corku.

VIAC

Svätý Otec slávil svätú omšu nad hrobom bl. Jána Pavla II.

Každý štvrtok ráno sa skupina poľských veriacich zúčastňuje na svätej omši v kaplnke sv. Šebastiána na pravej strane Baziliky sv. Petra, kde je pochovaný bl. Ján Pavol II. Vo štvrtok 31. októbra tam celebroid svätú omšu pápež František.

Vychádzajúc z liturgických čítaní dňa, z Listu sv. Pavla Rimanom (Rim 8, 31b-39) a z Evanjelia podľa Lukáša (Lk 13, 31-35), Svätý Otec predniesol nasledujúcu homíliu: „V týchto čítaniach sú dve veci, ktoré sa ma dotýkajú. Po prvé Pavlova istota: Nič ma nemôže odlúčiť od Kristovej lásky. Veľmi miloval Pána, pretože ho videl, stretol sa s ním, Pán zmenil jeho život. Miloval

ho natoľko, že povedal, že nič ho nemôže odlúčiť od neho. Práve táto Pánova láska bola stredobodom, skutočným centrom Pavlovho života. Prenasledovanie, choroby, zrady, všetko, čo zažil, všetko, čo sa stalo v jeho živote, nič z tohto ho nemohlo odlúčiť od Kristovej lásky.“

VIAC

Pápež členom Kruhu sv. Petra: Ste „Božím pohladením“ pre núdzných Audienciu, na ktorej pápež František prijal vo štvrtok 31. októbra asi 200 členov Kruhu sv. Petra, otvoril v Klementínskej sále vojvoda Leopoldo Torlonia, generálny riaditeľ charitatívnej organizácie, ktorá sa aktivitám solidarity venuje už 144 rokov.

V kontexte končiaceho sa Roku viery pápež František prítomným hovoril o viere, ktorá – ak je žitá vážne – podnecuje postoj činorodej lásky: „Máme mnoho svedectiev ľudí, ktorí sa jednoducho stávajú apoštolmi lásky v rodine, v škole, vo farnosti, na pracovisku, počas spoločenských stretnutí, na uliciach, všade... Vzali evanjelium vážne! Pravý učeník Pána sa osobne angažuje v službe lásky, ktorá sa vzťahuje na mnohoraké a nevyčerpateľné rozmery ľudskej chudoby. Aj vy, drahí priatelia, sa cítite byť poslaní k sestram a bratom, ktorí sú chudobní, zraniteľní, na okraji spoločnosti.“

VIAC

Konferencia o novodobom otroctve, konaná vo Vatikáne na podnet pápeža Františka

„Obchodovanie s ľuďmi: moderné otroctvo“ bola téma konferencie, ktorá sa konala vo Vatikáne 2. a 3. novembra 2013 na podnet pápeža Františka. Zúčastnili sa na nej pozorovatelia a zástupcovia inštitúcií, ktoré bojujú proti tejto celosvetovej hrozbe.

Prostitúcia musí zmiznúť, tolerancia nie je menšie zlo. Toto je jeden zo záverečných bodov konferencie Pápežskej akadémie vied o obchodovaní s ľuďmi, organizovanej spoločne so Svetovou federáciou asociácií katolíckych lekárov (FIAMC) vo Vatikáne. „Obchodovanie s ľuďmi: moderné otroctvo“ bola jej téma a konala v nadväznosti na želanie vyjadrené pápežom Františkom. V dňoch 2. a 3. novembra 2013 sa na jej programe zúčastnilo osemdesiat pozorovateľov a zástupcov inštitúcií,

ktoré bojujú proti obchodovaniu s ľuďmi, od biskupských konferencií Anglikánskeho spoločenstva, cez laické združenia. „Bol to pápež František, kto podnietil zorganizovanie tohto seminára“ – povedal argentínsky biskup Marcelo Sanchez Sorondo, kancelár Pápežskej akadémie vied a upozornil na zámer urobiť niečo zásadné, čo bude radikálnou zmenou. VIAC

Rozhovor týždňa s Rasťom Hamráčkom SDB

Budúci rok si Saleziáni Dona Bosca na Slovensku pripomenú 90. výročie pôsobenia v našej krajine. Nielen o tomto výročí sa redaktorka Mária Fábryová rozpráva s hosťom v rubrike Rozhovor týždňa, ktorým je **salezián Rastislav Hamráček**. Len nedávno ukončil štúdium na Univerzite Santa Croce v Ríme v odbore komunikácia. Témou jeho záverečnej práce bol práve zakladateľ saleziánov Don Bosco ako komunikátor.

Prvá novembrová nedeľa ako Deň mnohodesných rodín

V niektorých krajinách sa prvá novembrová nedeľa slávi ako Nedeľa mnohodesných rodín. V súvislosti s tým si bližšie všimnime významné podujatie zamerané na rodinu, ktoré sa nedávno uskutočnilo vo Vatikáne.

Pápežská rada pre rodinu zorganizovala 24. októbra odbornú konferenciu s témou „Nové antropologické horizonty a práva rodiny“. Zo Slovenska sa jej zúčastnil Ing. **Stanislav Trnovec**, predseda Klubu mnohodesných rodín. Konferencia bola začlenená do týždňa aktivít venovaných rodine, počnúc plenárnym zasadáním Pápežskej rady pre rodinu až po celosvetovú Púť rodín k hrobu sv. Petra 26. – 27. októbra. VIAC

Listy z Vatikánu vydáva Slovenská redakcia VR; vychádzajú spravidla v stredu

Frekvencie slovenského vysielania VR

Rádio LUMEN: denná 15-minútovka o 20.15, repríza ráno nasledujúceho dňa o 5.15

Rádio Slovensko: týždenná spravodajská 10-minútovka v nedeľu o 5.05, repríza o 22.15

Naživo FM 93,3 MHz v Ríme a okolí denne o 19.45

Počúvanie cez internet: www.radiovaticana.va, www.tkkbs.sk, www.lumen.sk

Spravodajský servis: Newsletter - odoberanie sa prihlasuje cez webovú stránku

Kontakt: slovak@vatiradio.va,

Radio Vaticana, Programma Slovacco, Piazza Pia 3, 00120 Città del Vaticano

Spravodajstvo VR na Facebooku na profilovej stránke

Vatikánsky rozhlas – slovenská redakcia

Bankové spojenie: UniBanka, Slovenská rodina Vatikánskeho rozhlasu, 6627995002/1111

Spracovala sr. Jaroslava Kochjarová CJ